

Spojování děčínského jezu s obranou státu je účelová zástěrka. Projekt zůstává ekologickým i ekonomickým nesmyslem

29.4.2026 - Luboš Pavlovič | Arnika

Plány ministra životního prostředí Igora Červeného (Motoristé) na dokončení plavebního stupně v Děčíně jsou podle Arniky ekologicky, ekonomicky i strategicky pochybené. Argument o významu jezu pro obranu a NATO je jen účelovou záminkou pro projekt, který se marně obhazuje od 90. let a jehož cena vyrostla na 6 až 8 miliard korun.

Ekonomická logika projektu je přitom rok od roku slabší. Kapacita české říční nákladní flotily se za poslední dvě desetiletí zmenšila zhruba o 80 procent. Plavební stupeň by zlepšil splavnost jen na několika kilometrech z více než 340 kilometrů problematického úseku. Navazující německý úsek Labe je přitom v průměru o 71 centimetrů mělčí, než by bylo pro splavnost potřeba, a ani 400 milionů eur, které do něj německá vláda za uplynulá dvě desetiletí investovala, na tom nic nezměnilo. Spolková i zemská Souhrnná koncepce pro Labe staví výstavbu jezů na německé straně explicitně mimo plán. Většina lodí by tedy i po dostavbě děčínského jezu skončila na hranici.

Nejvyšší kontrolní úřad už v roce 2019 upozornil, že po vodě se v Česku od roku 2010 přepravuje jen asi jedno procento veškerého zboží a stát do té doby vydal 927 milionů korun na dosud nepostavené plavební stupně. Modernizace veřejného přístavu v Ústí nad Labem za více než 100 milionů korun přitom přinesla pravý opak slibovaných efektů — překládka sypkých materiálů klesla a kontejnerová doprava nezačala vůbec.

Ani podle aktuálně zveřejněného zadání EIA nemá jez zajistit stoprocentní splavnost dolního Labe po celý rok. Dokument počítá s tím, že bude dosažen ponor alespoň 140 cm po 345 dnů v průměrném roce, a v části úseku zároveň připouští i další provozní opatření, například odlehčování lodí.

Ekologické dopady jsou prokázané a nekompensovatelné

Plavební stupeň by zaplavil část mezinárodně chráněné lokality Labské údolí v soustavě Natura 2000. Zlikvidoval by šterkové lavice, tedy chráněný typ stanoviště 3270, a nevratně poškodil populace proudomilných druhů ryb. Pro lososa obecného a úhoře říčního by představoval zásadní migrační překážku. Repatriační program lososa, do něhož se od roku 1998 investovaly desítky milionů korun z českých veřejných rozpočtů, evropských dotací, prostředků Správy NP České Švýcarsko i soukromých zdrojů, by se ocitl ve vážném ohrožení. Plavební stupeň by tok řeky narušil natolik, že by Labe přišlo o dynamiku, proudění, přirozené zaplavování i další procesy, které z řeky dělají řeku. Místo živého vodního toku by vznikla spíš síť na sebe navazujících rybníků.

Klíčová infrastruktura NATO na nesplavné řece?

Ministr Červený sám připustil, že splavnost Labe je v současnosti omezená a v praxi funguje jen několik měsíců v roce.

„Nedokážu si moc představit, jak by mohla být spolehlivou cestou pro armádní logistiku trasa, která je tři až šest měsíců v roce nesplavná kvůli nízkým stavům vody. Zajímalo by mě, jestli stavbu na takové řece považuje za “klíčovou infrastrukturu pro NATO” také ministr obrany,“ říká tiskový mluvčí Arniky Luboš Pavlovič.

Jen na dosavadní přípravu plavebního stupně v Děčíně padlo zhruba 600 milionů korun, aniž došlo ke stavbě jediné konstrukce. Odhadovaná cena přitom rok od roku roste — z původních 4,2 miliardy korun v dokumentaci EIA, přes 5 až 7 miliard v roce 2025, na nyníjších 6 až 8 miliard, které dnes uvedl ministr Červený. Na dlouhodobé problémy s jeho přípravou a realizací upozorňoval opakovaně i Nejvyšší kontrolní úřad.

“Značná část přepravy mezi Českou republikou a námořními přístavy už dnes probíhá po železnici, zejména v kombinované dopravě. Pokud chce vláda skutečně posílit strategickou logistiku, prioritou by měla být modernizace železničních koridorů a urychlení vysokorychlostní trati Drážďany–Praha, nikoli investice do nejspolehlivější části české dopravní sítě,” dodává Gita Matlášková, vedoucí kampaně Arniky Za živé řeky.

Pro více informací kontaktujte tiskového mluvčího Arniky Luboše Pavloviče, Tato e-mailová adresa je chráněna před spamboty. Pro její zobrazení musíte mít povolen Javascript., +420 606 727 942.

<https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/spojovani-decinskeho-jezu-s-obranou-statu-je-ucelova-zasterka-projekt-zustava-ekologickym-i-ekonomickym-nesmyslem>